

MILJØ OG GRØN VÆKSTUDVALGET

Tirsdag den 4. december 2012

Klokken: 15.00 – 17.00

Sted: Regionsgården

Mødelokale: H5

Møde nr. 9

Mødet slut kl. 17.10

Medlemmer:

Lars Gaardhøj
Lise Rask
Abbas Razvi
Ellen Thrane
Susanne Langer
Per Roswall
Bent Larsen
Ole Søbæk
Henrik Thorup

Afbud:

Henrik Thorup
Ole Søbæk

Fraværende:

Indholdsfortegnelse

---

1. Projektplan for aktiviteter på testgrund	3
2. Ny kortlægning i Frederiksberg og Københavns Kommuner	6
3. Øget kortlægningsindsats i vestegnskommunerne	9
4. Jordforureningsstrategi – prioriterede sager i 2013	12
5. Afrapportering af udvalgstur til Holland	16
6. Mødeplan og skitse til arbejdsplan for 2013	21
7. Tilsynssag(Fortrolig)	23
8. Meddelelser	24
9. Eventuelt	25

SAG NR. 1

PROJEKTPLAN FOR AKTIVITETER PÅ TESTGRUND

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. at der arbejdes videre med projektet på det beskrevne grundlag
  2. at udvalget to gange årligt får forelagt statusrapportering
-

RESUME

Region Hovedstaden har erhvervet en forurenede grund i Ballerup med det formål dels at foretage oprensning, dels at anvende ejendommen til at teste nye metoder til afværge af jordforurening på. I denne mødesag beskrives overordnet projektplan for aktiviteter på testgrunden, herunder målsætning, succeskriterier og plan for opfølgning for projektplan.

SAGSFREMSTILLING

I Region Hovedstadens budgetaftale for 2013 er der afsat midler til køb og drift af en testgrund for oprensning af jordforurening. Administrationen har med regionsrådets beslutning den 23. oktober 2012 fået bemyndigelse til køb af en grund - Skovlunde Byvej 96A i Ballerup – som er velegnet til formålet.

Metodeudviklingen indenfor jord- og grundvandsområdet er betinget af generelle udfordringer i forbindelse med undersøgelse og oprensning af forurening. Udfordringerne er især knyttet til moræneler, som er et meget svært medie at gennemføre oprensning i, og som findes på stort set alle forurenede grunde i Region Hovedstaden. På nuværende tidspunkt eksisterer der ingen optimale metoder, der kan sikre tilstrækkelig oprensning i moræneler samtidig med, at der tages hensyn til, økonomi og klimavenlighed.

Administrationen har en hel række udviklingsprojekter i gang for at komme denne problematik til livs. Udviklingen af nye metoder hæmmes dog af det faktum, at det er svært at finde grunde at afprøve metoderne på. Grundejere er med rette ikke begejstrede for udsigten til et længerevarende forløb med omfattende kontrol før, under og efter etablering af afværgeforanstaltninger - uden garanti for succes. Med anskaffelse af grunden er der mulighed for feltafprøvning af nye metoder uden at skulle tage hensyn til gener for grundejere, samtidig med at evaluerings-

muligheder kan maksimeres. Der er desuden accept af et usikkert udfald, da regionen er grundejer.

Grunden skal fungere som et innovationslaboratorium for jordforurening, der kan skabe øget positivt fokus på arbejdet omkring jordforurening i befolkningen samt i de nationale og internationale fagmiljøer. Innovationslaboratoriet vil blive baseret på partnerskaber mellem regionen, virksomheder og universiteter og derved bidrage til grøn vækst i Region Hovedstaden. Det forventes, at delprojekter kan medfinansieres af eksterne fonds- og forskningsmidler. Danmarks førende forskningsinstitutioner og specialistfirmaer indenfor jord- og grundvandsforurening har skriftlig tilkendegivet overfor Region Hovedstaden, at de er interesserede i at samarbejde om forskellige udviklingsprojekter på grunden. Ejendommen vil også kunne bruges som fremvisningssted for ”state of the art”-metoder indenfor jordforurening overfor en lang række interessenter.

Aktiviteter i forbindelse med testgrunden er derfor overordnet opdelt i:

- tekniske udviklingsprojekter
- kommunikation
- drift

I det følgende er projektplanen for grunden beskrevet. Planen omfatter beskrivelse af målsætninger, projektplan og forslag til statusredegørelser.

Målsætning/succeskriterier for testgrunden

Målsætningen er at udvikle nye og forbedre eksisterende metoder til undersøgelser og oprensning af forurening. Metoder skal udvikles med hensyn til øget effektivitet og bæredygtighed/miljøvenlighed. Det er desuden en målsætning, at der altid skal være flere projekter i gang samtidigt, således at der altid er ”liv” og dermed foregår vidensdeling mellem projektgrupperne, som har aktiviteter på testgrunden.

Kommunikationen om aktiviteterne skal:

- formidle udviklingsprojekterne for at tiltrække virksomheder og dermed øge væksten i erhvervslivet og samtidigt understøtte regionens grønne profil. Kommunikationen vil være rettet mod nationale og internationale samarbejdspartnere, herunder rådgivere, producenter, entreprenører og universiteter.
- formidle regionens høje vidensniveau internationalt for at øge mulighederne for eksport
- tiltrække investorer og øge mulighederne for at opnå ekstern medfinansiering på udviklingsprojekterne
- øge borgernes indsigt i regionens opgaver på jordforureningsområdet

Målsætningen med driften er at sikre:

- praktisk koordinering mellem de forskellige udviklingsprojekter og fremvisninger mm.

- gode faciliteter, så projektmedarbejdere fastholdes på stedet, og vidensdeling mellem projekterne faciliteres
- Indretning og drift af ejendommen så bæredygtigt som muligt (f.eks. skal muligheder i at etablere solceller, sol-/jordvarmeanlæg etc. vurderes)

Projektplan for de enkelte tekniske udviklingsprojekter

De tekniske udviklingsprojekter gennemføres i henhold til handlingsplanen for 2013. Der vil desuden blive arbejdet på at skaffe eksterne midler. Hvis det lykkes, vil projekter planlagt til udførelse i 2014 blive fremrykket.

Inden april 2013 udarbejdes og rundsendes informationsmateriale mm. til samarbejdspartnere i Danmark og udlandet, andre regioner og kommunerne i regionen. Der udarbejdes desuden strategi og retningslinjer for kommunikation gennem medier og med undervisningsinstitutioner.

Inden april 2013 indrettes ejendommen med kontor- og mødefaciliteter, og der udarbejdes en plan for at gøre ejendommen så bæredygtig som mulig.

Statusredegørelse

Statusredegørelsen foreslås afrapporteret til Miljø- og grøn vækstudvalget hvert halve år på skemaform.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Ingen, idet bevilling er beskrevet i budget 2013

SAGEN AFGØRES AF

Miljø- og grøn vækstudvalget

KOMMUNIKATION

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

Tiltrådt, således at de i budget 2013 afsatte midler til drift mv. af testejendommen udmøntes som beskrevet i sagen.

SAG NR. 2

**NY KORTLÆGNING I KØBENHAVNS OG FREDERIKSBERG
KOMMUNER**

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

- 1. at** der arbejdes videre med projektet på det beskrevne grundlag
  - 2. at** udvalget to gange i 2013 får forelagt orientering vedrørende fremdrift
-

RESUME

Frederiksberg og Københavns Kommuner har en lang historie mht. etablering af potentielt forurenende virksomheder, både i baggårde og kældre i ældre bolig-ejendomme og i områder, hvor der senere er bygget boliger.

Såfremt regionens mistankekortlægning i de to kommuner gennemføres efter re-gionens hidtidige kortlægningspraksis, vil boligejernes ret til at anmode om en boligundersøgelse kunne medføre en forskydning i regionens ressourceanvendelse, så der er færre ressourcer til undersøgelser og oprydninger på forurenede ejen-domme andre steder i regionen.

Der skal derfor udarbejdes en ny strategi for mistankekortlægning i København og Frederiksberg Kommuner - en rækkefølgeprioritering. Kortlægningen skal gennemføres, så der er balance mellem de forventede udgifter til 1 års boligun-dersøgelser og administrationens øvrige aktiviteter, herunder beskyttelse af drik-kevandet i regionen.

SAGSFREMSTILLING

Frederiksberg og Københavns Kommuner har en lang historie mht. etablering af potentielt forurenende virksomheder, både i baggårde og kældre i ældre bolig-ejendomme og i områder, hvor der senere er bygget boliger. Frederiksberg Kom-mune indvinder grundvand til drikkevand fra grundvandsmagasiner under begge kommuner. På grund af den store tæthed af industri skal der mistankekortlægges mange ejendomme, hvis vi følger kortlægningspraksis fra øvrige kommuner i regionen.

Når en *boliggrund* mistankekortlægges udløser det grundejers ret til at anmode om at få undersøgt boligdelen af ejendommen indenfor 1 år – en såkaldt 1 års undersøgelse.

Såfremt den systematiske mistankekortlægning i de to kommuner gennemføres efter administrationens vanlige praksis, vil en meget stor del af budgettet gå hertil og muligvis til yderligere indeklimateundersøgelser. På grund af det store antal boliger i København og Frederiksberg vil det betyde, at der er færre ressourcer til undersøgelser og oprydninger andre steder i regionen, hvor der allerede er konstateret risiko for indeklimate og drikkevandet.

Strategien skal udarbejdes i henhold til gældende lovgivning og med involvering af alle projektets interessenter, herunder politikere, København og Frederiksberg Kommuner, vandforsyningerne, administrationen og evt. andre.

Projektet vil omfatte indsamling af interne og eksterne data og erfaringer omkring mistankekortlægning. Som led i processen med udvikling af strategien foreslås der også afholdt en workshop med Miljø- og grøn vækstudvalget, hvor centrale dilemmaer diskuteres: Skal der ske en mere målrettet prioritering af indsatsen for at beskytte grundvandet i de to kommuner og skal det ske i samme grad som andre steder i regionen? Og skal der kortlægges efter en mere målrettet strategi end i andre kommuner på grund af den store tæthed af store og små forureningskilder? Efter gennemgang af indsamlet data og input fra workshoppen forventes det, at der kan opstilles forskellige strategier, herunder hvilke konsekvenser de vil have for administrationens aktiviteter.

Mere specifikt forventes aktiviteterne at omfatte nedenstående:

- Indsamling af erfaringer i kortlægningsteamene i administrationen: Hvilke brancher er der størst forureningsrisiko ved? Hvor mange boligejere anmoder om boligundersøgelser i forbindelse med mistankekortlægning af deres ejendom?
- Indsamling af aktuelle data fra kommunerne og andre interessenter
- Indsamling af andre regioners erfaringer med kortlægning af større ældre bykerner med mange virksomheder og boliger f.eks. Århus og Odense
- Indsamling af udenlandske erfaringer/praksis f.eks. Holland, der er langt med kortlægningen.
- Løbende dialog med København og Frederiksberg Kommuner
- Workshop med Miljø og grøn vækstudvalget
- Analyse af forskellige strategier, herunder deres betydning for administrationens aktiviteter
- Nedfældning af strategien og implementering i administrationen samt evt. ændret praksis for mistankekortlægningen

Den foreslåede strategi for mistankekortlægning i København og Frederiksberg Kommuner og dennes konsekvenser vil blive forelagt Miljø- og grøn vækstudvalget ultimo 2013.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Der er i budgetaftale for 2013 bevilget 1 mio. kr. til udarbejdelse af en ny strategi i 2013.

SAGEN AFGØRES AF

Miljø- og grøn vækstudvalget

KOMMUNIKATION

Der vil være løbende dialog med projektets interessenter.

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

Tiltrådt, således at de i budget 2013 afsatte midler udmøntes som beskrevet i sagen.

Sagsnr: 12010869

SAG NR. 3

ØGET KORTLÆGNINGSINDSATS I VESTEGNSKOMMUNERNE

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

at rammerne for den øgede kortlægningsindsats godkendes

RESUME

Der er i budgetaftale 2013 afsat ekstra bevilling således, at der i Vestegnskommunerne (Albertslund, Brøndby, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Ishøj, Rødovre, Vallensbæk), i løbet af de kommende fem år (2013-2017) kan gennemføres både mistankekortlægning samt de heraf afledte 1 års boligundersøgelser og indledende forureningsundersøgelser på de særligt grundvandskritiske grunde. Kortlægningen vil følge de principper som også er anvendt i de øvrige kommuner i regionen. Der vil ske en væsentlig inddragelse af kommunerne og en årlig afrapportering til Miljø- og grøn vækstudvalget.

SAGSFREMSTILLING

I dag mangler Region Hovedstaden at gennemføre den systematiske mistankekortlægning i Vestegnskommunerne, i Frederiksberg og Københavns kommuner, på Amager (Dragør og Tårnby Kommuner) samt i en del af Gribskov og Halsnæs Kommuner.

I Vestegnskommunerne forventer vi at skulle vurdere ca. 3.400 grunde – hvoraf halvdelen (1.700 grunde) sandsynligvis skal mistankekortlægges, fordi der har foregået aktiviteter, som kan forurene jorden og drikkevandet. Halvdelen af de mistankekortlagte grunde (850 grunde) forventes at være kritiske i forhold til op-pumpningen af drikkevandet, fordi der kan være forurenede med fx klorerede opløsningsmidler. Disse 850 grunde skal derfor undersøges med henblik på at afgøre, om de er forurenede eller ej.

I skemaet herunder er listet *status* for kortlægningsopgaven ved udgangen af 2012 samt vores *forventede* aktiviteter i løbet af de kommende fem år.

Udgangspunktet er, at kortlægningen er begyndt i de kommuner, hvor der ligger områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD). Derefter følger de kommuner, hvor der er meget vand og af god kvalitet i indvindingsoplande, men som ikke er

OSD. Endelig er den eksakte rækkefølge påvirket af praktiske udfordringer, f.eks. hvis regionen har vanskeligt ved at få adgang til kommunens arkiver.

Kommune	Opslag i telefonbøger	Vurdering om mistankekortlægning	Indledende grundvands-kritiske undersøgelser
Albertslund	Er afsluttet	Er afsluttet	Afsluttes i 2013
Ishøj	Er afsluttet	Er afsluttet	Afsluttes i 2013
Vallensbæk	Er afsluttet	Er afsluttet	Fortsætter i 2013
Gladsaxe	Oprydning i telefonbogsopslag	Fortsætter i 2013 og frem	Fortsætter i 2013
Brøndby	Er afsluttet	Afsluttes i 2013	Påbegyndes i 2013
Rødovre	Er afsluttet	Fortsætter i 2013 og frem	Påbegyndes evt. i 2013
Glostrup	Er afsluttet	Påbegyndes i 2013	Påbegyndes i 2014
Herlev	Påbegyndt i 2012 og afsluttes i 2013	Påbegyndes i 2014 eller 2015 og afsluttes i 2016	Påbegyndes i 2015 og afsluttes i 2017
Hvidovre	Påbegyndes og afsluttes i 2013	Påbegyndes i 2014 eller 2015 og afsluttes i 2016	Påbegyndes i 2015 og afsluttes i 2017

Kortlægningen udføres i samarbejde med kommunerne, som har stor viden om, hvor der gennem tiden har været forskellige industrier, og de har det historiske materiale, som er essentielt for vores kortlægningsarbejde.

Kortlægningsstrategien for Vestegnskommunerne følger administrationens gennemprøvede strategi, som der er gode erfaringer med og som løbende evalueres og udvikles.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Der er i budgetaftale 2013 afsat 51 mio. kr. over de næste fem år til øget kortlægning i Vestegnskommunerne.

SAGEN AFGØRES AF

Miljø- og grøn vækstudvalget

KOMMUNIKATION

Når kortlægningsarbejdet begynder i en kommune, udsendes der i samarbejde med kommunen en pressemeddelelse. Når kortlægningen afsluttes gøres status med den enkelte kommune, og i samarbejde med kommunen udsendes en pressemeddelelse.

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

”Miljø- og grøn vækstudvalget anbefalede indstillingen, idet det i budget 2013 afsatte beløb på 51 mio. kr. i årene 2013-2017 frigives under forbehold for budgetvedtagelsen for årene 2014-2017, og idet sagen forelægges forretningsudvalget og regionsrådet til afgørelse. Miljø- og grøn vækstudvalget ønskede endvidere tabellen i sagsfremstillingen tilføjet status for samtlige vestegnskommuner, ligesom projekt titlen ”Vestegnskommunerne” ønskedes ændret til ”Øget kortlægningsindsats i Vestegnskommunerne og tilstødende kommuner uden for København og Frederiksberg”. Et bilag med de ønskede ændringer vil blive forelagt forretningsudvalget og regionsrådet”.

Sagsnr: 12012022

SAG NR. 4

JORDFORURENINGSTRATEGI – PRIORITEREDE SAGER I 2013

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

1. **at** orienteringen om indsatsen efter jordforureningsstrategien tages til efterretning
  2. **at** administrationen anvender fremdriftsoversigter til en tættere dialog med kommunerne om indsatsen og til en styrket formidling på regionens hjemmeside
  3. **at** der udarbejdes oplæg til proces for revision af jordforureningsstrategien i 2013, og
  4. **at** udkastet til prioritering af den offentlige indsats i 2013 sendes til kommentering i offentligheden, herunder til kommunerne i en fire ugers periode forud for udarbejdelse af den endelige prioritering.
-

RESUME

Region Hovedstadens strategi for indsatsen mod jordforurening har fire mål, som i hovedtræk handler om borgernes sundhed, prioritering af indsatsen, kommunikation med borgerne og udvikling af metoder til undersøgelse og oprensning af forurening.

Som led i strategien udføres der hvert år et større antal kortlægninger, undersøgelser og oprensninger af forurenet jord med det formål at sikre rent drikkevand og menneskers sundhed.

Regionen har desuden fokus på at igangsætte projekter om udvikling af nye metoder og teknikker, så den samlede oprensningsperiode kan forkortes. Køb og drift af en ”testgrund” vil bidrage betydeligt til dette udviklingsarbejde.

Administrationen har udarbejdet værktøjer, som viser fremdriften i hovedopgaverne på jordforureningsområdet. Værktøjerne skal bruges til på en overskuelig måde at fortælle, hvor langt regionen er med opgaverne, og hvornår opgaverne forventes færdige. Værktøjerne skal fremadrettet indgå i dialog og kommunikation med omverdenen om regionens arbejde på jordforureningsområdet.

I forbindelse med budget 2013 er det politisk besluttet at øge indsatsen med at opspore og kortlægge forureningen i Vestegnskommunerne i de kommende år. Alligevel vil midlerne til jordforureningsområdet samlet set være færre end i de

foregående år. Indsatsen på Vestegnen betyder en markant styrkelse af den samlede kortlægningsindsats, så der dermed bliver færre resterende midler til de øvrige opgaver på jordforureningsområdet. Det vil betyde et fald i antallet af videregående undersøgelser og oprensninger i de kommende år, idet der ikke kan afsættes lige så mange midler til disse opgaver som tidligere.

I 2013 vil regionens indsats med undersøgelser og oprensninger af forureninger fortsat ske i områder med særlige drikkevandsinteresser, samt på boliggrunde. Indsatsen vil primært være rettet mod forurening med klorerede oplysningsmidler, der udgør den største trussel mod drikkevandet og indeklimaet i boliger.

Med virkning fra den 1. januar 2014 forventes, at regionerne også får ansvaret for jordforureninger, der truer overfladevand. Finansieringen af denne nye opgave er endnu uklar. Ansvaret for opgaven vil betyde, at der er behov for at justere Region Hovedstadens strategi for jordforurening i 2013. I den sammenhæng vil det også være relevant at inddrage den viden, Region Hovedstaden har opbygget om ny jordrensningsteknologi og om vandressourcen i regionen, for at se på, om det er muligt at skærpe strategiens principper for prioritering, så indsatsen på jordforureningsområdet kan målrettes i endnu højere grad.

SAGSFREMSTILLING

Regionsrådet vedtog den 30. oktober 2007 en strategi for indsatsen mod jordforurening i Region Hovedstaden. Strategien har fire mål. Status for opfølgningen på disse mål er nærmere beskrevet i bilag 1.

Mål 1 i strategien: ”Borgerne skal ikke påvirkes negativt sundhedsmæssigt af jord- og grundvandsforureninger”

Regionens arbejde med kortlægning, undersøgelse og oprensning af jordforurening er koncentreret om de vigtigste drikkevandsområder og menneskers sundhed i boliger.

Fremdriften i hovedopgaverne på jordforureningsområdet opgjort for hver kommune, er vist i bilag 2. Her ses også en oversigt over, hvornår hovedopgaverne forventes afsluttet i Region Hovedstaden. Oversigten er bedste bud og bygger på regionens skøn over, hvor mange forurenede grunde, der forventes at være sammenholdt med de ressourcer, der erfaringsmæssigt bevilliges til opgaverne på jordforureningsområdet.

Mål 2 i strategien: ”De tilgængelige økonomiske ressourcer anvendes optimalt”

Prioritering af hvilke forureninger, der skal undersøges og renses op, bygger på en samlet vurdering af 1) de forurenende stoffer, 2) hvor meget grundvand, stofferne kan ødelægge, og 3) hvilke andre risici, der er i det vandområde, hvor vandværket pumper drikkevandet op. Derfor er det nødvendigt sideløbende med undersøgelser

og oprensninger at gennemføre mistanke-kortlægning. På denne måde opnås det helt essentielle overblik over de samlede trusler overfor et givent vandværk, så midlerne bruges mest optimalt. De vigtigste drikkevandsområder prioriteres højest. Indsatsen koordineres med staten og kommunerne. I bilag 3 findes en nærmere beskrivelse af principperne for prioriteringen.

Mål 3 i strategien: ”Regionens opgaver skal være forståelige for borgerne og formidles på en måde, der giver borgeren mulighed for at handle fornuftigt i egen interesse”

Der er bl.a. igangsat et nyt projekt om at få data om jordforurening gjort tilgængeligt for borgere, ejendomsmæglere, kommuner mv. på regionens hjemmeside.

Sammen med de øvrige regioner arbejder administrationen lige nu med at producere to film til hjemmesiden. Filmene vil vise regionernes arbejde med mistanke-kortlægning, og hvordan en boliggrund undersøges.

Mål 4 i strategien: ”Regionens viden fastholdes og udvikles i tæt samarbejde med forskningsverdenen og med anvendelse af de nyeste internationale erfaringer og metoder på området”

Vidensopbygning omfatter opbygning af kompetencer, deling af erfaring og indhentning af viden såvel nationalt som internationalt. Administrationen har et tæt samarbejde med den danske forskningsverden og rådgiverbranche, og har knyttet kontakter til flere udenlandske firmaer og rådgivere. Deres erfaringer bruges aktivt i regionens udviklingsprojekter.

Prioritering af den offentlige indsats i 2013

I 2013 forventes igangsat/videreført/afsluttet videregående undersøgelser på ca. 60 forurenede grunde fordelt på 18 kommuner. Der forventes aktiviteter i forbindelse med oprensning på ca. 33 grunde.

Indsatsen med videregående undersøgelser og oprensninger vil også i 2013 primært finde sted i områder med særlige drikkevandsinteresser samt på boliggrunde. Fokus er rettet mod forureninger med klorerede opløsningsmidler. Det er en forureningstype, der er letopløselig i grundvandet, kan transporteres langt i jord og grundvand og er muligt kræftfremkaldende. De klorerede opløsningsmidler udgør den væsentligste trussel mod drikkevandsressourcen. Stofferne er også problematiske i forhold til indeklimaet, idet de let kan dampe op fra jord og grundvand og trænge ind i bygninger. Den forventede indsats i 2013 er nærmere beskrevet i bilag 3.

I henhold til jordforureningsloven skal regionens oversigt over den forventede indsats udsendes til kommentering i offentligheden, inden regionsrådet vedtager den endelige indsats. Efter kommenteringen vil den endelige oversigt blive forelagt regionsrådet i foråret 2013 til godkendelse sammen med den årlige indberetning om jordforureningsindsatsen i 2012 til Miljøstyrelsen.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

En tiltrædelse af indstillingerne indebærer ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

SAGEN AFGØRES AF

Regionsrådet.

KOMMUNIKATION

Oversigten over den forventede indsats udsendes til kommentering i offentligheden i fire uger. Oversigten ligger på regionens hjemmeside i denne periode.

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

Anbefales.

FORRETNINGSUDVALGETS BESLUTNING

REGIONSRÅDETS BESLUTNING

Bilagsfortegnelse:

1. Region Hovedstadens strategi for jordforurening – opfølgning i forhold til aktiviteterne
2. Fremdriftsoversigter for hovedopgaverne på jordforureningsområdet
3. Udkast til oversigt over den forventede offentlige indsats i Region Hovedstaden på jordforureningsområdet i 2013 og nærmeste år

Sagsnr.: 12011971

SAG NR. 5

AFRAPPORTERING AF UDVALGSTUR TIL HOLLAND

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

at udvalget evaluerer udvalgsturen og tager afrapporteringen til efterretning

---

RESUME

Miljø- og grøn vækstudvalget har den 29. og 30. oktober 2012 været på studietur i Holland.

Administrationen har udarbejdet en afrapportering af turen.

SAGSFREMSTILLING

Indledning

Sagen fremlægges med henblik på at afrapportere og evaluere udvalgsturen til Holland den 29. og 30. oktober 2012.

Der var tre hovedtemaer på programmet for udvalgsturen:

1. Overskudsjord/Jordbanker.
2. Mobility management/Smart Work Smart Travel.
3. Elbiler/Amsterdams elbilsatsning.

Udvalget bedes evaluere hvert af hovedtemaerne, f.eks. drøfte den faglige relevans. Hvilke konkrete erfaringer og inspiration har man taget med hjem, og hvad kan man eventuelt arbejde videre med i Region Hovedstaden fremover?

Forretningsudvalget vil i en meddelelse på førstkommende møde i 2013 blive orienteret om erfaringerne fra studieturen.

Jordbanker i Holland.

Mandag den 29. oktober 2012 var dagens 1. tema dels oplæg fra Brancheforeningen af Jordbanker i Holland og derefter en fremvisning af to jordbanker

Repræsentanter fra jordbankerne var:

- Peter Leenders, sekretær for Brancheforeningen af Jordbanker i Nederlandene

- Ron Peerdeman, Grondbalans (privat jordbank)
- Edvin van Venetiën, Rådgiver.
- Henriette van Hoek, Amsterdam Kommune (offentlig jordbank)

Formålet var at præsentere studietursdeltagerne for jordbanksystemet i Holland samt, hvordan man praktisk håndterer overskudsjord i forbindelse med bygge- og anlægsopgaver.

I Holland eksisterer der en række offentlige og private jordbanker, som er understøttet af nationalt fastsatte love og økonomiske incitament. Jordbankerne sikrer, at udbydere og efterspørgere af overskudsjord kan indgå handler med hinanden. Når der anlægges vej, bane eller bygninger, så betragtes overskudsjord ikke som et restprodukt, der skal bortskaffes, men en vare, der skal afsættes på nye hænder. Erfaringerne fra Holland indikerer, at en væsentlig del af udvinding af råstoffer samt transport af overskudsjord og råstoffer kan undgås ved bedre planlægning og organisering.

I Region Hovedstaden har vi, som følge af den regionale udviklingsplan for 2009, igangsat et projekt om bæredygtig håndtering af overskudsjord i hovedstadsregionen. Projektet har været stærkt inspireret af de erfaringer, man har gjort sig i Holland på området.

Studieturen var en oplagt mulighed for at lære Hollands jordbanksystem bedre at kende og samtidig lade sig inspirere i forhold til, hvilke resultater man ønsker fra Region Hovedstadens projekt om overskudsjord. Selvom det juridiske grundlag i de to lande er forskelligt i forhold til håndteringen af overskudsjord, kan flere af Hollands tiltag og tilgange til overskudsjord fungere som nyttig inspiration til opbygning af et bedre system til håndteringen af lignende problemer med overskudsjord i hovedstadsregionen.

På studieturen fik udvalget både oplæg af en række centrale aktører i jordbanksystemet, men fik samtidig mulighed for at se nærmere på de reelle jordbanker og hvordan de fungerer i praksis. I Amsterdam har man genanvendt overskudsjord fra anlæg af Nord-Syd Metrolinien i Amsterdam, og anvendt det til sanering af forurenede jord, der senere er blevet indrettet til natur og rekreationsområde. Derudover har Amsterdam haft et projekt, hvor man anvendte overskudsjord til at indrette en sø i en tidligere sandgrav.

For studieturens deltagere fungerede begge projekter som eksempler på, hvordan man lokalt kan genanvende overskudsjord og betragte det som en ressource frem for et restprodukt i forbindelse med bygge- og anlægsarbejde.

Mobility management i Holland: Smart Work Smart Travel.

Dagens 2. tema blev fremlagt på hotellet i Amsterdams centrum.

De to oplægsholdere var:

- Victoria Dekker fra det hollandske Ministerium for infrastruktur og miljø
- Ruud de Groot fra B50-virksomhedsnetværket.

Formålet var at fortælle om det hollandske arbejde med mobility management. Mobility management handler om at arbejde med trafikvaner og adfærd. Mobility management er set med danske briller en ny tilgang til trafikplanlægning, men i Holland har man arbejdet med det i 10-15 år.

I Region Hovedstaden er man med FormelM projektet allerede godt i gang med at udbrede og tilpasse mobility management til de danske forhold, og de hollandske erfaringer var derfor meget værdifulde.

De to oplægsholdere tog udgangspunkt i projektet Smart Work Smart Travel (SWST). SWST repræsenterer en videreudvikling og tilpasning af mobility management til de hollandske forhold, herunder høj befolkningstæthed, trængsel og luftforurening. Man er faktisk gået lidt væk fra mobility management på grund af de erfaringer, som man har gjort sig. Det handler ikke kun om transport, men også om kultur, personalepleje og it. Indsatsen målretter man i højere grad direkte mod virksomheder og deres medarbejders transport. Blandt andet arbejder man med at flytte transportstrømmene væk fra myldretidspunkterne igennem fleksibel indretning af arbejdstider og arbejdssteder. Virksomhedsnetværket B50 er det mest kendte eksempel. Her er 50 store virksomheder begyndt at samarbejde om deres kørselsbehov, både medarbejdertransport og tjenestekørsel.

Elbiler i Amsterdam

På anden dagen, tirsdag den 30. oktober 2012, var temaet for dagen elbiler. Studietursdeltagerne fik et oplæg af Amsterdam Electric om Amsterdams elbilsatsning og fik derefter fremvist Amsterdams delebilsordning Car-2-go.

Oplægsholderen var:

- Maarten Linnenkamp, Sekretariatsleder af Amsterdam Electric

Amsterdam er relativt langt fremme med at udbrede elbiler og ladeinfrastruktur. Satsningen på elbiler udføres igennem sekretariatet "Amsterdam Electric", som blev lanceret i 2009 med en ambition om, at der skal køre 10.000 elbiler i Amsterdam inden 2015. Næste store projekt er "Amsterdam Metropolitan goes Electric" som udrulles i samarbejde mellem 35 kommuner og 2 regioner omkring Amsterdam med et fælles mål om at nå op på 20.000 elbiler i perioden 2011-2013 i sammenhæng med regional udrulning af ladeinfrastruktur.

Amsterdam by og region satser offensivt på at udbrede el-ladestanderne, reducere parkeringsafgift for elbiler, give tilskud til erhvervsdrivendes indkøb af elbiler (taxi, varetransport mv.) og at etablere en elbil-to-go-ordning kaldet "Car-to-go".

Der kan drages mange paralleller imellem Amsterdams elbilsatsning og Region Hovedstadens strategiske elbilsatsning i klimastrategien. En del af Amsterdams

succes, har blandt andet været på grundlag af, at man har etableret et sekretariat som omdrejningspunkt for elbilsatsningen. Sekretariatet har været med til dels at tiltrække stor opmærksomhed og samtidig været en stor drivkraft bag de hurtige resultater Amsterdam har nået i forhold til at indføre flere elbiler på gaderne.

Et sekretariat, der dedikerer sig til at indføre elbiler, var et relevant studieobjekt for Region Hovedstadens studietursdeltagere, som i løbet af foråret 2013 vil indføre et tilsvarende sekretariat for hovedstadsregionen.

Den store opmærksomhed på international plan har bl.a. medført at det store bilfirma Daimler har indsat 300 elbiler i Amsterdam via deres delebilskoncept Car-2-go. Studietursdeltagerne fik senere på dagen en introduktion til delebilskonceptet. Car-2-go er en førerløs taxa, i den forstand at man kan hente og aflevere bilen frit i Amsterdam by. Car-2-go har over 9000 medlemmer, der anvender et elektronisk kort til at åbne døren i bilen og som kan anvende en mobil app eller internettet, når man skal lokalisere bilerne på gaden.

I hovedstadsregionen kunne man forestille sig lignende delebilsordninger indført af flere årsager. For det første forventes delebilsordninger at kunne medvirke til at reducere trængselsproblemer i og omkring større byer og herunder København, hvor trængsel længe har været et stort problem. De nyeste tal fra Danmark viser, at mængden af privatejede biler reduceres med 5 biler for hver ny delebil. Dele-bilsbrugere har også en større tendens til at bruge offentlige transportmidler, ifølge erfaringer fra udlandet.

Car-2-go udgjorde derfor en inspiration til studietursdeltagerne i forhold til mulige løsninger, der både kan understøtte elbilsatsningen og samtidig måske få positive effekter på de trængselsproblemer, der præger hovedstadsregionen.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Ingen

SAGEN AFGØRES AF

Miljø og grøn vækstudvalget

KOMMUNIKATION

Der planlægges ikke særskilte kommunikationsaktiviteter.

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

Tiltrådt.

Bilagsfortegnelse:

1. Afrapportering Miljø- og grøn vækstudvalgets tur til Holland 2012

Sagsnr: 1200010975

SAG NR. 6

MØDEPLAN SAMT SKITSE TIL ARBEJDSPLAN I 2013

ADMINISTRATIONENS INDSTILLING

at udvalget tager orienteringen til efterretning

RESUME

Miljø og grøn vækstudvalgets mødeplan for 2013 er nu fastlagt. Desuden er der udarbejdet en skitse til arbejdsplan for 2013

SAGSFREMSTILLING

Miljø og grøn vækstudvalgets mødeplan for 2013 er nu fastlagt. Som hidtil er mødeplanen baseret på følgende præmisser:

- At udvalgs møder som hovedregel afholdes tirsdage kl. 15-17 eller 17-19.
- At de enkelte udvalg, såfremt udvalget er enig, kan aftale at afholde møder på andre tidspunkter.
- At der ved ændringer i mødeplanlægningen skal tages højde for personsammenfald ifht. de øvrige udvalg, samt andre fora hvor medlemmerne repræsenterer Region Hovedstaden.

Mødekalender for Miljø og Grøn Vækstudvalget 2013:

Tirsdag	19. februar	17.00-19.00
Tirsdag	19. marts	17.00-19.00
Tirsdag	23. april	17.00-19.00
Tirsdag	4. juni	15.00-17.00
Tirsdag	27. august	15.00-17.00
Tirsdag	1. oktober	15.00-17.00
Tirsdag	26. november	17.00-19.00

Administrationen har udarbejdet skitse til arbejdsplan for udvalget for 1. halvdel af 2013. I vedlagte bilag er der påsat de sager, som der pt. er viden om at udvalget skal behandle i 1. halvdel af 2013. Det må herudover forventes, at der løbende kommer andre sager til behandling på udvalgets møder.

For så vidt angår 2. halvdel af 2013 vil der på mødet den 4. juni 2013 blive fremlagt en skitse til arbejdsplan for resten af 2013.

Skitse til arbejdsplan 1. halvdel af 2013 er vedlagt som bilag.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Ingen

SAGEN AFGØRES AF

Miljø og Grøn Vækstudvalget

KOMMUNIKATION

Ingen

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGETS BESLUTNING

Tiltrådt, idet mødet tirsdag den 4. juni flyttes til tirsdag den 11. juni kl. 15.00-17.00.

Bilagsfortegnelse:

1. Skitse til arbejdsplan for 1. halvdel af 2013

Sagsnr: 12007390

Den 4. december 2012

MILJØ- OG GRØN VÆKSTUDVALGET

SAG NR.7

TILSYNSSAG (FORTROLIG)

Sagen er alene fremsendt til Miljø- og grøn vækstudvalgets medlemmer.

SAG NR. 8

MEDDELELSER

Regional opgave med beskyttelse af overfladevand

På mødet forventes der at blive uddelt et enighedspapir udarbejdet af Miljøstyrelsen og Danske Regioner om rammerne for regionernes overtagelse af overfladevandsopgaven efter ændring af jordforureningsloven. Papiret er dagsordenssat til behandling i Danske Regioners bestyrelse 23/11 og evt. tilrettes herefter før det kan udleveres.

På mødet vil administrationen desuden kort orientere om, hvordan man vil udarbejde et overblik over opgavens mulige omfang og karakter i regionen.

Til beslutningerne vedlægges et enighedspapir mellem Miljøministeriet og Danske Regioner vedrørende opgaven om kildeopsporing og akutte foranstaltninger over for jordforureninger, der påvirker overfladevand og natur.

Den 4. december 2012

MILJØ OG GRØN VÆKSTUDVALGET

SAG NR. 9

EVENTUELT

MØDET SLUT: Kl. 17.10

NÆSTE MØDE: Tirsdag den 19. februar 2013

Enighedspapir mellem Miljøministeriet og Danske Regioner vedrørende opgaven om kildeopsporing og akutte foranstaltninger over for jordforureninger der påvirker overfladevand og natur

Ramme

Regionerne har i dag ansvaret for den offentlige indsats over for jordforurening. Miljøministeriet og Danske Regioner er enige om, at det også fremover, hvor der som noget nyt skal ske en systematisk indsats i forhold til overfladevand og internationale naturbeskyttelsesområder, er fornuftigt at samle hele jordforureningsopgaven i regionerne.

Lovforslaget om ændring af lov om forurennet jord ift. vand og natur indebærer, at regionerne skal tage sig af kildeopsporing af jordforureninger, der påvirker overfladevand eller natur, samt foretage foranstaltninger over for akutte forureninger. Kildeopsporingen skal foregå i perioden 2014-2018 med et budget på 10 mio. kr. om året, mens de akutte foranstaltninger foregår i perioden 2014-2020 med et samlet budget over perioden på 50 mio. kr., idet udgifterne forventes at være på 5 mio. kr. om året de første 4 år og 10 mio. kr. de sidste 3 år. Den egentlige oprydningssindsats over for de jordforureninger, der påvirker overfladevandområder, forudsættes at skulle ske i perioden 2021-2027 og årene derefter.

Det forudsættes, at indsatsen med hensyn til overfladevand og natur frem til 2020 sker inden for regionernes nuværende økonomiske ramme. Finansieringen vil kunne gennemføres via en omprioritering af regionernes øvrige opgaver inden for jordforurening. De forventede udgifter til oprydningssindsatsen i 2021-2027 vil blive belyst i forbindelse med kildeopsporingen. Der er enighed om, at der ikke med denne aftale er fundet finansiering til denne opgave, og at prioriteringen og finansieringen heraf forhandles med Danske Regioner i 2019.

Håndtering af akutte sager

De akutte forureninger er jordforureninger, der bevirker en forringelse af et vandområde eller af naturtyper eller levesteder for de arter i et Natura 2000-område, som områderne er udpeget for, og som giver anledning til et akut behov for afværgeforanstaltninger, idet en sådan forringelse skal undgås i henhold til vandramme- og habitatdirektiverne. Selvom der i realiteten forventes meget få akutte sager, kan det føre til, at den almindelige indsats må nedrosles til fordel for afværge af en akut forurening. Regionerne foretager selv vurderingen af, om en given jordforurening medfører akut behov for afværgeforanstaltninger, samt hvilke afværgeforanstaltninger der vil være relevante, og prioriteringen i forhold til de øvrige opgaver. Der kan i givet fald træffes beslutning om midlertidige afværgeforanstaltninger i en overgangsperiode, indtil der i forbindelse med den samlede

prioritering om nødvendigt træffes beslutning om mere permanente foranstaltninger, oprensning m.v.

Der nedsættes derfor et udvalg bestående af repræsentanter fra hver af regionerne, Danske Regioner, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen, som skal tage stilling til, om sagerne er akutte, og hvilke foranstaltninger der i givet fald bør gennemføres. Regionen træffer herefter beslutning i sagen. Når der opstår en mulig akut sag, indstiller regionen sin vurdering af sagen til udvalget, som skal kunne træde sammen med kort varsel for vurdering af de sager, der måtte opstå. Derudover mødes udvalget en gang årligt for at følge udviklingen på området og sikre, at den økonomiske ramme for kildeopsporing og akutte sager i den syvårige periode 2014-2020 overholdes.

Præcisering af opgaven

Det skal fremgå af lovbemærkningerne, at opgaven med kildeopsporing og akutte sager er afgrænset meget snævert og præcist, og indsatsen i forbindelse med, at alt grundvand omfattes, præciseres, så det fremgår, at det kun er undtagelsesvist, at der skal foretages en indsats uden for områder med drikkevandsinteresser, eksempelvis ved en vandforsyningsboring i et sådant område.

Miljøstyrelsen udarbejder med inddragelse af regionerne og Naturstyrelsen et værktøj til udpegning af de potentielle trusler mod vandområderne. Værktøjet vil bestå af en kildeopsporing og risikoscreening af kendte jordforureninger på vidensniveau 1 og 2. Værktøjet vil udkomme sammen med en præcis vejledning om afgrænsning af opgaven. Formålet med værktøjet er at sikre, at indsatsen med kildeopsporing kan holdes indenfor den økonomiske ramme på 50 mio. kr. i alt.